

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 284/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditsša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Prachová & Partners, s. r. o., Miletičova 21, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. RNDr. Silvia Prachová, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 23/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. septembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

6. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo alebo sloboda sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd, v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod spisovou značkou 3C/23/2017, bolo porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 Eur (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť právnemu zástupcovi sťažovateľa do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia...“

7. Sťažovateľ svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € v ústavnej sťažnosti bližšie neodôvodnil.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý s účinnosťou od 1. marca 2019 upravuje konanie pred ústavným súdom.

10. Vec sťažovateľa bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duřovi a v zmysle čl. II. bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 schváleného 27. mája 2020 bola predbežne prejednaná vo štvrtom senáte ústavného súdu v zložení: Miroslav Duriš (predseda senátu) a sudcovia Ladislav Duditš a Libor Duřa.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. (I. ÚS 194/2019)

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

16. V danom prípade sa sťažovateľ v ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 225/05). Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie ku dňu predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti trvalo viac ako dva roky a šesť mesiacov. Ústavný súd zistil, že napadnuté konanie nebolo v čase podania ústavnej sťažnosti a ani v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti právoplatne skončené.

18.1 Ústavný súd, vychádzajúc z ústavnej sťažnosti, jej príloh a obsahu súdneho spisu, ktorý si vyžiadal od okresného súdu v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej

sťažnosti, konštatuje, že okresný súd v úvode napadnutého konania v zásade postupoval bez zbytočných prietahov. Návrh na začatie konania spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia bol okresnému súdu doručený 27. novembra 2017. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že z návrhu na začatie konania, ako aj z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že predmetom napadnutého konania je návrh sťažovateľa na uloženie povinnosti žalovanému odstrániť blokáciu telefónnych hovorov na telefónne číslo matky jeho maloletého syna (žalovaného sťažovateľ v napadnutom konaní napriek výzve okresného súdu nešpecifikoval v požadovanom rozsahu, pozn.). Okresný súd 14. decembra 2017 zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia a zároveň samostatným uznesením vydaným v ten istý deň vyzval sťažovateľa na odstránenie väd žaloby. Proti uzneseniu, ktorým okresný súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, sa sťažovateľ odvolal. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením z 28. februára 2018 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. Dňa 27. decembra 2017 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa, ktorým tento reagoval na výzvu okresného súdu na odstránenie väd žalobného návrhu. Dňa 4. júna 2018 bol súdny spis vedený v napadnutom konaní opätovne prerozdelený a pridelený novému sudcovi, ktorý sťažovateľa 23. augusta 2019 opätovne vyzval na odstránenie väd žalobného návrhu (z dôvodu, že sťažovateľ svojimi skoršími podaniami vady žaloby aj napriek výzve okresného súdu neodstránil v požadovanom rozsahu, pozn.) a zároveň ho vyzval na predloženie dokladov potrebných na rozhodnutie o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov. Zo súdneho spisu vyplýva, že okresnému súdu boli 17. septembra 2019 zo strany sťažovateľa doručené podklady k jeho návrhu na rozhodnutie o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov. Zo súdneho spisu zároveň vyplýva, že sťažovateľ na výzvu súdu z 23. augusta 2019 na odstránenie väd žalobného návrhu nereagoval. Následne okresný súd uznesením z 20. mája 2020 podanie sťažovateľa, ktoré podľa obsahu mohlo byť žalobou, podľa § 129 ods. 3 CSP odmietol a zároveň tým istým uznesením priznal sťažovateľovi nárok na oslobodenie od súdneho poplatku za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

18.2 Ústavný súd zistil, že v relevantnom období sa v napadnutom konaní vyskytli dve obdobia nečinnosti okresného súdu – v čase od 30. apríla 2018, keď okresný súd zaslal sťažovateľovi uznesenie krajského súdu, ktorým krajský súd na základe odvolania

sťažovateľa potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, do 23. augusta 2019, keď okresný súd opätovne vyzval sťažovateľa na odstránenie väd žalobného návrhu, a v čase od 23. septembra 2019 do 20. mája 2020, keď okresný súd podanie sťažovateľa, ktoré podľa obsahu mohlo byť žalobou, podľa § 129 ods. 3 CSP odmietol.

19. Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že v napadnutom postupe okresného súdu zistil nečinnosť v trvaní 25 mesiacov (pozri bod 18.2 odôvodnenia). Ústavný súd však považuje za potrebné zdôrazniť, že okresný súd bol v úvode napadnutého konania aktívny, konal bez prietáhov. Objektívnou prekážkou v jeho ďalšom postupe v konaní bol nepochybne nekvalifikovaný návrh sťažovateľa na začatie konania, v súvislosti s čím bol sťažovateľ okresným súdom opakovane vyzvaný k tomu, aby vady svojho podania opravil. Napriek promptnej reakcii sťažovateľa na prvú výzvu okresného súdu na odstránenie väd podania sťažovateľ vady podania neodstránil v požadovanom rozsahu. Na druhú výzvu okresného súdu na odstránenie väd podania sťažovateľ nereagoval vôbec. Zo strany okresného súdu bol sťažovateľovi, ktorý sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, poskytnutý dostatočný časový priestor na to, aby sám vypracoval a okresnému súdu zaslal kvalifikovaný návrh na začatie konania alebo aby si zvolil právneho zástupcu a prostredníctvom neho zaslal okresnému súdu kvalifikovaný návrh na začatie konania, čo však sťažovateľ v napadnutom konaní nevyužil. Bez povšimnutia ústavného súdu v danom prípade neostala ani tá skutočnosť, že zo strany sťažovateľa boli využité služby právneho zástupcu, ktorý v jeho mene podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní, teda že sťažovateľ si vedel zabezpečiť právneho zástupcu na podanie sťažnosti, v prípade ktorej ide o podstatne jednoduchšie podanie ako v prípade návrhu na začatie konania vo veci samej, ktoré aj napriek opakovanej výzve súdu kvalifikovane neopravil, v nadväznosti na čo okresný súd nemohol vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 23/2017 ďalej konať, ale musel podľa § 129 ods. 3 CSP podanie sťažovateľa odmietnuť.

20. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd musí prisvedčiť sťažovateľovi, že v napadnutom konaní sa na strane okresného súdu skutočne vyskytli obdobia nečinnosti, avšak s poukazom na judikatúru ústavného súdu, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09), s poukazom na predmet konania (konanie, v ktorom sa sťažovateľ domáha odstránenia blokácie jeho telefónnych hovorov), s poukazom na skutočnosť, že sťažovateľ napriek opakovanej výzve neodstránil vady svojho podania, ktoré podľa obsahu mohlo byť žalobou, ako aj s poukazom na skutočnosť, že napadnuté konanie ku dňu vydania rozhodnutia o odmietnutí podania sťažovateľa trvalo dva roky a šesť mesiacov, teda že napadnuté konanie netrvalo tak dlho, aby sa v rámci jeho priebehu dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch s ústavnoprávnou relevanciou, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemožno v napadnutom konaní uvažovať o takých priet'ahoch, ktorých intenzita by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

21. Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj absencia zistenia možnosti vysloviť porušenie označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014).

22. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú z dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

23. S poukazom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

24. Ústavný súd nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nič nebráni tomu, aby v prípade, ak by okresný súd v ďalšom období v napadnutom konaní bol nečinný, nepostupoval plynulo, resp. efektívne, sťažovateľ zvážil možnosť opätovného podania ústavnej sťažnosti, ktorou bude namietat' porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu